

APROBAT

Procesul-verbal al ședinței
Senatului UnAȘM nr. 5 -
din 28 decembrie 2012

Președinte, acad. Maria Duca

**REGULAMENTUL
DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ
ÎN CADRUL UNIVERSITĂȚII ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI**

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament a fost elaborat în baza prevederilor Legii învățământului, Hotărârilor Guvernului privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, Codului cu privire la știință și inovare, Regulamentelor și dispozițiilor Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare.
2. Conform Codului cu privire la știință și inovare prin *cercetare științifică* se subînțelege activitatea de cercetare fundamentală și de cercetare aplicată, având drept componente principale investigația științifică, tehnologia științifică, produsul științific și serviciul științific.
3. Cercetarea științifică universitară este o componentă de bază a misiunii UnAȘM, prevăzută în *Strategia de dezvoltare a universității*, având o contribuție majoră la desăvârșirea activității de învățământ și educație a tinerei generații. Cercetarea științifică din cadrul universității este o activitate complexă și cuprinde următoarele aspecte: formarea viitorilor cercetători, dezvoltarea creativității, promovarea excelenței, cunoașterea științifică, comunicarea și informarea, autoevaluarea și competiția, promovarea valorilor, interdisciplinaritatea și lucrul în echipă, formarea deprinderilor practice aplicative, competența și satisfacția morală.
4. Obiectivele UnAȘM în domeniul cercetării științifice, sunt următoarele:
  - a) organizarea unei cercetări științifice competitive, prin dezvoltarea de școli științifice și direcții de cercetare;
  - b) organizarea cercetărilor științifice pe bază de programe și proiecte obținute prin concurs în domeniile și la specialitățile facultăților;
  - c) sprijinirea colectivelor care activează în proiecte valorificate prin implementări în spațiul economic și social și prin lucrări publicate în reviste recunoscute internațional sau la conferințe internaționale;
  - d) promovarea parteneriatelor de cercetare cu universități și institute de cercetare din țară și din străinătate, pentru atragerea de finanțare prin câștigarea competițiilor pentru proiecte la nivel național și european;
  - e) asigurarea bazei materiale corespunzătoare pentru activitatea de cercetare și a unor condiții de muncă adecvate;
  - f) stimularea finanțării extrabugetare a activităților de cercetare științifică, de proiectare, de expertiză și consultanță, prin contracte încheiate cu agenți economici, cu alte instituții și organizații;
  - g) facilitarea dobândirii deprinderilor necesare cercetării științifice de către studenți și masteranzi prin atragerea lor în activitățile de cercetare;

- h) crearea și modernizarea Centrelor de cercetare, a bazelor și laboratoarele didactice și de cercetare a Universității;
  - i) pregătirea tinerilor cercetători în cadrul Școlii doctorale;
  - j) promovarea activităților inovatoare;
  - k) formarea, dezvoltarea, transmiterea și difuzarea valorilor culturale și științifice;
  - l) susținerea financiară a perfecționării pregătirii cadrelor didactice tinere, ce desfășoară activități de cercetare, prin stagii efectuate în cadrul unor centre de cercetare internaționale;
  - m) elaborarea propriilor criterii de evaluare a activității de cercetare științifică și a măsurilor de eficientizare a activității de cercetare.
5. În accepțiunea regulamentului de față, prin cercetare științifică se înțelege:
    - cercetare fundamentală;
    - cercetare aplicativă;
    - cercetare de dezvoltare tehnologică;
    - proiectarea de produse, servicii, tehnologii, sisteme de producție și comercializare;
    - transfer tehnologic asigurat pe diferite căi: formare continuă, vânzări de brevete de invenție, conferințe, expoziții, demonstrații, publicații originale etc.
  6. Activitatea de cercetare este efectuată de către cercetătorii științifici, cadrele științifico-didactice, doctoranzi, masteranzi și studenți, în baza planurilor individuale de activitate și a contractelor de cercetare.
  7. Cercetarea științifică este o componentă de bază a activității cadrelor didactice universitare. Ea reprezintă unul dintre principalele criterii obligatorii de evaluare internă a calității cadrelor științifico-didactice, inclusiv pentru ocuparea posturilor prin concurs, prelungirea contractelor de muncă, promovarea cadrelor didactice, cât și a evaluării externe, realizate de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare, în scopul oferirii titlurilor științifico-didactice și atribuirea dreptului de conducere de doctorat.
  8. În UnAȘM activitatea științifică urmărește strategiile și direcțiile prioritare la nivel național și internațional în vederea creșterii contribuției comunității științifice la dezvoltarea cunoașterii și, implicit, la creșterea vizibilității acesteia la nivel național și internațional, la susținerea dezvoltării economice și sociale a țării.
  9. Universitatea poate dezvolta programe de cercetare proprii, precum și în colaborare cu departamente, instituții de învățământ și / sau cercetare, persoane juridice și fizice din țară și străinătate. Asocierea la aceste programe de cercetare se poate realiza individual sau prin colectivele de cercetare de la catedre, departamente, facultăți și unități de cercetare.
  10. Un accent deosebit se pune pe colaborarea în activitatea de cercetare, pregătire și perfecționare a cadrelor științifice, realizată în cadrul clusterului educațional-științific UnivER SCIENCE, constituit în baza parteneriatului UnAȘM cu institutele de cercetare din cadrul Academiei de Științe a Moldovei.
  11. Cadrele științifico-didactice din cadrul UnAȘM participă în structurile eligibile ale Academiei de Științe a Moldovei, desfășoară activități științifice atât în mod individual cât și în colaborare cu alți cercetători științifici la nivel instituțional, inclusiv din alte instituții de cercetare din țară și de peste hotare.

II. Cadrul organizatoric al activității de cercetare științifică

12. Activitatea de cercetare științifică se realizează la nivel de catedre, laboratoare, centre și alte unități proprii de cercetare științifică, precum și prin colaborare cu alte instituții de învățământ, de cercetare și medii de afaceri din țară sau din străinătate.
13. Activitatea de cercetare științifică se organizează și se desfășoară prin proiecte și teme, finanțate sau nefinanțate, cuprinse în programele catedrelor, facultăților, centrelor de cercetare. Activitatea de cercetare științifică a cadrelor didactice se poate realiza și în mod individual, în

- măsura în care catedra a fost informată și și-a exprimat acordul pentru desfășurarea unui program propriu de cercetare.
14. Participarea la programele naționale și internaționale are loc prin realizarea granturilor și contractelor provenite de la Consiliul Suprem de Cercetare și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei, diverse ministere, fonduri, instituții din străinătate, alte unități de cercetare și producere.
  15. Toate tipurile de structuri implicate în cercetare au drept obiectiv major de activitate cercetări fundamentale și aplicative, cercetări tehnologice, expertiză, consultanță, prestări de servicii etc.
  16. Unitățile de cercetare se pot constitui și pot funcționa la nivelul disciplinelor, catedrelor, departamentelor, facultăților sau universității. Ele pot fi create pe o perioadă determinată sau nedeterminată, în funcție de natura proiectelor de cercetare și /sau durata finanțării acestora.
  17. Unitățile de cercetare instituționalizate se constituie pe perioade determinate, conform criteriilor și procedurii aprobate de Senatul Universității. Fondarea unor noi unități de cercetare științifică în cadrul UnAȘM se efectuează la inițiativa conducerii universității sau a unor cadre științifico-didactice, cercetători cu experiență științifică însemnată și se aprobă de către Senatul universitar.
  18. Colectivele și laboratoarele se pot reuni în centre de cercetare interdisciplinare, crearea cărora este aprobată de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM, la inițiativa Senatului universitar.
  19. Centrele de cercetare pot fi acreditate de către CNAA, potrivit reglementărilor în vigoare. Centrele sunt supuse reacreditării periodice, pentru îmbunătățirea nivelului sau pentru a deveni centre de excelență.
  20. Atât unitățile de cercetare instituționalizate, cât și cele permanente trebuie să dispună de o bază materială proprie, o organigramă cu o structură minimă de posturi de cercetare. Personalul unităților de cercetare se constituie din cadre didactice, cercetători, studenți, personal tehnic și administrativ, în strânsă dependență cu performanțele științifice ale colectivului de cercetare, cât și cu resursele financiare disponibile.
  21. În unitățile de cercetare cercetătorii se pot angaja prin concurs, în conformitate cu legislația în vigoare și cu criteriile stabilite de Senatul universității.
  22. Cadrele didactice efectuează cercetare științifică, în cadrul unui plan de cercetare individual sau colectiv (cu tema aprobată de Senatul UnAȘM), în cadrul disciplinei, catedrei, a unui centru de cercetare, institut, sau a unei unități de cercetare.
  23. Activitatea științifică din unitățile de cercetare este condusă de către conducătorul unității (directorul centrului / șeful catedrei), care organizează și monitorizează activitatea științifică a cadrelor științifico-didactice, masteranzilor și studenților în funcție de profil.
  24. Activitatea de cercetare se evaluează periodic, pe baza rapoartelor de autoevaluare a activității de cercetare pe anul anterior.
  25. Cercetarea științifică studențească reprezintă o parte integrantă a cercetării universitare. Studenții, masteranzii participă la activitatea de cercetare științifică alături de cadre didactice și cercetători sau în cadrul unor forme de organizare proprii (seminarii, cercuri științifice, asociații, etc.). Pentru studenți cercetarea științifică reprezintă un criteriu esențial în procesul de evaluare pentru obținerea burselor de performanță.
  26. Activitatea tuturor structurilor implicate în cercetare este sprijinită de compartimentele administrative din organigrama universității (Secția Studii și Managementul calității, Secția Relații Internaționale și Informatizare, Secția Contabilitate și Finanțe etc.).

III. Baza materială

27. Resursele materiale sunt laboratoarele și echipamentul de cercetare, unitățile de cercetare, biblioteca precum și alte spații ale universității, care asigură desfășurarea activității de cercetare științifică fundamentală și aplicativă, cu respectarea normativelor legale în vigoare.

28. Universitatea Academiei de Științe a Moldovei – parte componentă a clusterului educațional-științific Univer SCIENCE, în baza acordului de parteneriat, poate beneficia de baza materială (spații, aparate, utilaje, instalații, echipamente) a instituțiilor partenere, parcurile tehnologice și incubatoarele AȘM și alte structuri create în scopul ameliorării procesului de instruire și cercetare.
29. Echipamentele destinate cercetării, indiferent de modul de achiziționare, intra în patrimoniul universității și pot fi folosite de întreg personalul de cercetare al universității în limita de timp stabilită în acord cu colectivul (unitatea de cercetare, departamentul, laboratorul, colectivul) care deține aparatura, cu plata materialelor consumabile și a costurilor aferente personalului de cercetare (în cazul în care acesta este remunerat prin autofinanțare). În cazul unor utilizatori din afara universității, accesul la aparatura și costurile se stabilesc cu colectivele de cercetare care dețin echipamentele solicitate în condițiile legale, stabilite pe baza de comanda sau contract).
30. Administrarea patrimoniului universității se realizează conform reglementărilor de ordine interioară ale UnAȘM.

IV. Centre de cercetare științifică

31. Universitatea Academiei de Științe a Moldovei promovează și susține excelența, interdisciplinaritatea și competiția în domeniul cercetării științifice. În acest context, universitatea sprijină crearea centrelor de cercetare științifică.
32. Centrele de cercetare științifică pot funcționa în cadrul catedrelor universității, ca unități distincte sau departamente pe lângă catedre, facultăți sau la nivel de universitate.
33. Centrele de cercetare au ca obiect principal de activitate cercetări fundamentale și aplicative, cercetări tehnologice avansate, dar pot presta și activități de consultanță, expertiză și alte servicii științifice.
34. În activitatea sa centrele de cercetare se conduc de legislația în vigoare a Republicii Moldova, Hotărârile Guvernului RM, actele normative ale Academiei de Științe a Moldovei și Statutului UnAȘM.
35. Centrele acreditate sunt conduse de un Consiliu științific, printre membrii căruia se include directorul centrului, secretarul științific, șefii laboratoarelor din componența acestuia și cadre științifico-didactice performante.
36. Activitatea centrelor au la bază următoarele obiective:
  - a) dezvoltarea bazei tehnico-materiale și adaptarea cercetărilor la cerințele internaționale prin procurarea echipamentului modern și introducerea noilor tehnici, motivarea studenților pentru cercetare, dezvoltarea deprinderilor practice de laborator, asigurarea studenților cu echipament profesional în scopul sporirii calificării lor;
  - b) integrarea cercetărilor fundamentale și aplicative, suportul metodologic pentru cercetătorii din industrie în implementarea tehnologiilor biologice;
  - c) dezvoltarea colaborării cu centrele științifice și universități pentru a deschide o mobilitate reală pentru studenții din Moldova. Elaborarea proiectelor de colaborare în cadrul programelor naționale și internaționale.

V. Catedra – unitatea structurală centrală a cercetării științifice

37. Catedra reprezintă structura științifică de bază în UnAȘM. Prin decizia Catedrei, în conformitate cu misiunea catedrei și cu potențialul uman de care dispune, sunt stabilite direcțiile și problemele științifice prioritare ale investigațiilor științifice efectuate în cadrul Catedrei.
38. Catedrele pot dispune de laboratoare de cercetare științifică.
39. Prerogativele și responsabilitatea Centrelor vizează întreaga complexitate a problemelor ce țin de activitate științifică, incluzând:

- a) identificarea direcțiilor de cercetare și articularea acestora;
  - b) organizarea și evaluarea procesului de cercetare științifică;
  - c) adoptarea programelor de cercetare științifică a cadrelor didactico-științifice și ale unităților științifice;
  - d) înaintarea solicitărilor pentru finanțarea cercetărilor;
  - e) participarea la concursuri pentru obținerea granturilor și sponsorizărilor cu destinația sprijinului activității științifice;
  - f) organizarea studiilor prin masterat și doctorat;
  - g) instituirea și editarea publicațiilor științifice.
40. Șeful Catedrei își asumă responsabilitatea în fața Consiliului facultății și a Senatului UnAȘM pentru organizarea activității științifice în cadrul Catedrei și pentru calitatea cercetărilor efectuate.

VI. Planificarea, finanțarea și evaluarea activității științifice

41. Activitățile de cercetare științifică se realizează din resurse bugetare sau extrabugetare, prin competiție de proiecte, granturi, contracte și programe locale, regionale, naționale și internaționale. Susținerea financiară a activităților de cercetare – dezvoltare poate fi asigurată prin:
- a) fonduri bugetare (integral sau parțial) în sistem instituțional și în sistem competițional – pe programe de stat, proiecte independente, proiecte de transfer tehnologic, etc.
  - b) contracte încheiate cu firme din țară (societăți comerciale, regii autonome, instituții, asociații etc.) sau ministere;
  - c) contracte de cercetare finanțate din Programe internaționale (programe finanțate de Uniunea Europeană, SUA sau organisme ale acesteia, țări partenere, alte instituții de cercetare, universități sau firme din străinătate, etc.);
  - d) sponsorizări, donații;
  - e) alte forme de atragere de fonduri, cu respectarea prevederilor legale.
42. Pentru cercetarea științifică pe bază de proiect finanțat (grant) sau contract, universitatea asigură cadrul adecvat pentru realizarea cercetării, controlează modul de utilizare a fondurilor, sprijină unitățile de cercetare în derularea activităților și respectarea normelor legale.
43. Unitățile de cercetare beneficiază gratuit de spațiile de lucru, echipamentele IT, rețeaua Internet și baza de documentare a bibliotecii universității.
44. Fiecare proiect de cercetare, contract sau manifestare științifică este menținut la evidența contabilă, cu ținerea evidenței veniturilor și cheltuielilor.
45. Conform contractului cu autoritatea contractantă, titularul grantului de cercetare administrează mijloacele financiare alocate pentru realizarea proiectului conform planului de finanțare și răspunde public de modul de gestionare a grantului. Devizul de cheltuieli este întocmit de directorul de proiect se avizează de Secția Contabilitate și Finanțe și se aprobă de către Rector.
46. Rapoartele de activitate întocmite de cadrele științifico-didactice la mijlocul și la finele anului calendaristic sunt analizate și avizate în cadrul ședinței catedrei, centrului.

VII. Evaluarea și valorificarea rezultatelor cercetării științifice

47. Rezultatele activității de cercetare științifică sunt rezultatele științifice obținute prin executarea proiectelor în sfera științei și inovării finanțate de la bugetul de stat integral sau parțial, conform rezultatelor concursului organizat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM, cât și rezultatele obținute în proiecte din cadrul unor programe internaționale.
48. Rezultatele recunoscute ale activității de cercetare se valorifică prin:
- a) numărul și valoarea granturilor de cercetare câștigate prin competiție națională sau/și internațională, precum și a contractelor de cercetare finalizate;

- b) cărți, tratate, monografii, cu conținut științific, publicate în țară în edituri recunoscute de CNAA sau edituri internaționale recunoscute;
  - c) articole publicate în reviste de specialitate (categoria A, B, C) recunoscute de către CNAA din țară sau /și reviste din străinătate, cotate ISI, publicații științifice electronice, indexate în baze de date internaționale - ex. Medline, Springerlink, Scopus etc.
  - d) comunicări științifice pe plan național și internațional publicate în volumele conferințelor rezumat;
  - e) teze de doctorat finalizate;
  - f) sisteme, prototipuri, metode, modele originale, soiurilor de plante omologate, rase, tipuri, regulamente tehnice, standarde înregistrate, cereri de brevete înregistrate AGEPI, brevete de invenții, etc.
  - g) premii obținute la nivel național și internațional pentru rezultatele cercetării publicate sau comunicate;
  - h) reprezentări în organisme naționale sau internaționale ca urmare a recunoașterii valorii cercetării științifice;
  - i) comunicări la manifestări științifice organizate la nivelul universității, facultății, centrelor de cercetare, altor unități de cercetare, departamente, catedre, laboratoare, ale directorilor de proiecte sau contracte, organizate cu sprijinul universității, în vederea diseminării informațiilor științifice și a realizării de parteneriate în cercetare.
49. Indicatorii activității de cercetare științifică, obligatoriu, sunt luați în calcul la: evaluarea cadrelor științifico-didactice, concursuri, promovări, premieri; acordarea unor titluri de merit; acordarea sprijinului pentru participare la activități științifice; acordarea concediilor de creație; aprobarea burselor de specializare și documentare, a mobilităților în străinătate; aprobarea înființării unor colective de cercetare și introducerea unor specializări sau cursuri noi.
50. Cuantificarea periodică a rezultatelor cercetării științifice reprezintă una din pârgھیile prin care poate fi evaluată eficacitatea și eficiența activității de cercetare științifică și prin care se pot stabili apoi oportunități de îmbunătățire. Universitatea Academiei de Științe a Moldovei va evalua anual activitatea cercetării științifice pentru fiecare cadru didactic sau cercetător pe baza unei fișe de evaluare. Rezultatele acestor evaluări vor fi analizate de către Senatul universității și vor fi propuse măsuri de îmbunătățire, corelate cu adaptarea strategiilor, politicilor și obiectivelor universității referitoare la cercetarea științifică.
51. Pentru comunicarea rezultatelor cercetărilor întreprinse și a experienței acumulate în activitatea de cercetare, în vederea diseminării informației în cadrul universității sunt organizate seminare științifice, mese rotunde, expoziții, și alte manifestări științifice. Universitatea AȘM, inclusiv Centrul universitar Biologie Moleculară, este cofondator al revistei științifice Buletinul Academiei de Științe Științele vieții.